

ETNINĖS KULTŪROS GLOBOS TARYBA

NUTARIMAS DĖL TRADICINIŲ AMATŲ IR VERSLŲ SĄRAŠO PATVIRTINIMO

2004 m. gegužės 26 d. Nr. TN-5
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos 2004-2006 metų bendrojo programavimo dokumento (BPD) Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto priemonių nuostatomis ir siekdama sugrupuoti tradicinius amatus ir verslus pagal veiklos rūšis,

Etninės kultūros globos taryba nutaria patvirtinti „Trad icini ų amat ų ir versl ų sąrašą“ (pridedama).

Tarybos pirmininkas

Krescencijus Stoškus

TRADICINIŲ AMATŲ IR VERSLŲ SĄRAŠAS

Sąrašė pateikiami tradiciniai amatai ir verslai, kurie reikalauja ir yra verti visokeriopos valstybės paramos. Remdama gyventojus, kurie užsiima tradiciniais amatais ir verslais, pritaiko juos šiuolaikinės rinkos reikmėms bei sudaro sąlygas naujoms darbo vietoms sukurti, valstybė skatins alternatyvią (ne žemės ūkio) veiklą kaimuose ir miesteliuose. Tuo būdu bus sudarytos realios prielaidos išsaugoti unikalią senovinę žmonių patirtį, suteikti tai patirčiai naują reikšmingumą (aktualų ne tik savo krašto, bet ir kitų šalių vartotojams), ugdyti kaimų ir miestelių gamybinius pajėgumus, plėtoti paslaugų sektorių ir didinti gyventojų užimtumą.

Tradiciniai amatai – specialaus parengimo bei įgūdžių reikalaujančios, iš kartos į kartą perduodamos ūkinės veiklos šakos (sritys, formos), grindžiamos daugiausia rankų darbu, elementariais įrankiais, istoriškai susiklosčiusiomis technologijomis (technikomis) bei įprastinėmis vietos žaliavomis ir kuriančios produktus, turinčius autorinio individualumo (nepakartojamumo) bruožų.

Tradiciniai verslai – istoriškai kaimo bendruomenėse susiklosčiusios ir iš kartos į kartą perduodamos ūkinės veiklos formos, užtikrinančios pragyvenimą ir lemiančios savitą gyvenimo būdą. Kiekvienas amatas gali užtikrinti žmogaus pragyvenimą ir tapti verslu, bet ne kiekvienas verslas yra amatas.

Iškirtini šie tradiciniai amatai:

1. Dailidės amatas (tradicinė namų statyba, išsauganti kaimo architektūros bruožus ar bent reikšmingiausius jos atributus, puošybos elementus).
2. Staliaus amatas (etnokultūrine tradicija paremtas baldų gaminimas).
3. Stogdengio amatas (stogų dengimas naudojant vietines medžiagas – skiedras, gontus, šiaudus, nendres ir pan. – tradicines technikas).
4. Krosnininko amatas (tradicinių krosnių, kaminų ir pan. statyba).
5. Kubiliaus amatas (tradicinių kubilų, statinių, puskubilių ir pan. gamyba).
6. Račiaus amatas (tradicinių vežimų, karietų, rogių ir pan. transporto priemonių dirbimas).
7. Kalvystė (tradicinių įrankių ir padargų, paminklinių dirbinių, architektūrinių puošybos elementų ir t.t. gaminimas).

8. Siuvėjo amatas (tradicinių drabužių ir tradiciniais bruožais grindžiamų drabužių siuvimas).
9. Puodžiaus amatas (tradicinių puodų ir tradicijomis pagrįstos keramikos produktų gaminimas).
10. Batsiuvystė (tradicinio apavo ir šią tradiciją imituojančio apavo gamyba).
11. Odininkystė (tradiciniai kailių apdirbimo būdai ir tradicijomis pagrįstų dirbinių darymas; rimorystė (pakinktų gaminimas).
12. Juvelyrika (etnine tradicija pagrįstų papuošalų gaminimas iš aukso, žalvario, gintaro, medžio ir kt. medžiagų).
13. Muzikos instrumentų gaminimas (kanklių, skudučių, birbynių, švilpynių, būgnų ir kt. tradicinių instrumentų dirbimas).
14. Kryždirbystė.
15. Prie tradicinių amatų priskirtina veikla – audimas, pynimas, mezgimas, verpimas, siuvinėjimas, maisto gamyba, žaislų darymas, margučių marginimas, muzikavimas per tradicines šventes ir apeigas.

Išskirtini šie tradiciniai verslai:

1. Žemdirbystė – žemės dirbimas naudojant tradicinius darbo įrankius bei jos įdirbimo metodus (be mineralinių trąšų, herbicidų ir pesticidų), ekologiškai švarios produkcijos auginimas.
2. Gyvulininkystė – tradicinis gyvulių veisimas ir auginimas, tradicinių gyvulių veislių išsaugojimas ir ugdymas.
3. Žvejyba – tradicinių žvejybos priemonių, būdų ir vietų naudojimas, derinant gaunamą naudą su gamtos resursų išsaugojimu ir moderniąja „tradicinių“ žuvų veisimo praktika.
4. Bitininkystė – Lietuvoje paveldėtos bičių veisimo ir auginimo formos, jų priežiūros būdai; bičių produktų perdirbimo ir panaudojimo būdai.
5. Vaisių rinkimas ir perdirbimas – grybų, uogų, riešutų, vaistažolių ir kitų gamtos gėrybių rinkimas ir jų tradicinis apdirbimas.

Be sąrašo remtinų tradicinių amatų ir verslų kaip remtina veikla išskirtinas tradicinių amatų ir verslų mokymas.

Prireikus sąrašas gali būti papildytas.